

LAKIALOITE 24/2004 vp

Laki työntekijäin eläkelain 9 §:n muuttamisesta

Eduskunnalle

Työ- ja virkaeläkkeiden tarkistamiseen käytettävää indeksiä huononnettiin vuonna 1996 siirtymällä niin sanottuun taitettuun indeksiin, jossa 65 vuotta täyttäneiden eläkeläisten indeksi sidottiin vain 20-prosenttisesti ansiotasoon. Nyt käytössä on kaksi indeksiä. Alle 65-vuotiaiden indeksissä palkkatason muutoksen painokerroin on 50 % ja hintatason muutoksen painokerroin samoin 50 %. Vanhemmilla eläkeläisillä painokertoimet ovat vastaavasti 20 % ja 80 %. Lailla 634/2003 on säädetty, että vuoden 2005 alusta lähtien työeläkkeissä sovelletaan vain yhtä indeksiä, jossa palkkatason muutoksen painokerroin on 20 % ja hintatason muutoksen painokerroin 80 %.

Eläkkeet turvaavat eläkkeelle jääneiden henkilöiden toimeentuloa pitkäaikaisesti. On kohtuullista vaatia, että myös eläkeläisten tulokehityksessä otetaan huomioon yleinen taloudellinen kehitys ja tulotason nousu. Kun eläkeindeksissä otetaan huomioon ansiotason nousu, tämä periaate toteutuu jossain määrin. Työeläkkeissä 1970-luvulta lähtien käytössä ollut indeksi, jossa sekä hintatason että ansiotason muutosten

painokerroin on 50 %, on koettu asianmukaiseksi ja kohtuulliseksi.

Taitettu eläkeindeksi on yksi lamavuosina käyttöön otettu säästökeino ja sosiaaliturvan leikkaustapa. Kun talous on sen jälkeen kasvanut tuntuvasti ja kun monien väestöryhmien tulot ovat nousseet merkittävästi, on aikaisempaa vähemmän perusteita näiden leikkausten voimassaolon jatkamiseen.

Vuonna 1996 käyttöön otettu taitettu indeksi on jo tähän mennessä leikannut 65 vuotta täyttäneiden eläkkeitä merkittävästi. Tammikuuhun 2004 mennessä työeläke on jäänyt lähes 6 % jälkeen tasosta, jonka aikaisempi indeksi turvaisi.

Mielestämme olisi oikeudenmukaista ja kohtuullista palata kaikissa eläkkeissä indeksiin, jossa palkkatason muutosten painokerroin on 50 % ja hintatason muutosten painokerroin 50 %.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta hyväksyy seuraavan lakiehdotuksen:

Laki

työntekijäin eläkelain 9 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 8 päivänä heinäkuuta 1961 annetun työntekijäin eläkelain (395/1961) 9 §, sellaisena kuin se on laissa 634/2003, seuraavasti:

9 §

Eläkettä tarkistetaan kalenterivuositain indeksiluvulla, jossa palkkatason muutoksen painokerroin on 0,5 ja hintatason muutoksen painokerroin 0,5 (työeläkeindeksi). Työeläkeindeksilukua vahvistettaessa perusteena käytetään keskimääräisiä palkka- ja kuluttajahintatason vuotuisia muutoksia edellisen kalenterivuoden kolmannella vuosineljänneksellä. Indeksilukua määrittäessä palkkatason muutoksesta vähennetään määrä, joka vastaa 12 b §:n 1 momentin en-

simmäisessä virkkeessä tarkoitetun työntekijän eläkemaksuprosentin muutosta edeltävän kalenterivuoden alussa. Sosiaali- ja terveysministeriö vahvistaa asetuksella työeläkeindeksiluvun kullekin kalenterivuodelle viimeistään kaksi kuukautta ennen sen kalenterivuoden alkua, josta sitä sovelletaan.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2005.

Helsingissä 5 päivänä maaliskuuta 2004

Mikko Kuoppa /vas
Mikko Immonen /vas
Matti Kangas /vas
Jaakko Laakso /vas
Unto Valpas /vas
Markus Mustajärvi /vas

Matti Kauppila /vas
Pentti Tiusanen /vas
Esko-Juhani Tennilä /vas
Veijo Puhjo /vas
Annika Lapintie /vas